

i 1878 til Told-Kasserer i Trondhjem. Har 6 Børn, 2 Sønner og 4 Døttre. Toldkasserer Aas døde i Christiania 6. Marts 1904.

JOHANNES AAS,

fød 1. Mai 1774, var først Skolelærer og senere Klokker til Frue Kirke, gift med Nicoline Frederikke Wold. Han døde 1830, Konen 1840.

BERNT THEODOR AAS,

Søn af ovennævnte, er født 1807, blev Student 1829, i 1832 Lærer ved T.hjems Realskole og bragte det ikke videre, Giftede sig 1834 med Caroline Iversen (født 1809), Datter af Forstander Iversen og levede derpaa med stor Familie i en kummerlig Stilling lige til 1852 da han paa grund af Svaghed blev entlediget uden Pension, døde i Juni 1853. Denne Aas var ikke uden Begavelse, tegnede godt, var musikalsk og Forfatter til forskjellige Leilighedsdigte. Som Gut stod han engang i Vor Frue Kirkes Taarn og faldt ud af Gluggen og ud paa Taget, gjorde modstand men styrtet lige ned paa Gaden, men uden større Følger.

HANDELSMAND LARS AAS,

fød 2. Mai 1785 paa Røraas, etablerede sig her som Høker samtidig med Ths. Tønseth og erhvervede sig efterhaanden en betydelig Formue. Havde sit Guldbryllup 1860 resp. 74 og 71 Aar. Konen Gunhild, født Kock, døde 1863, 74 Aar gammel, Aas selv i 1867 efterladende sig 5 Børn, 17 Børnebørn og 1 Barnebarns Barn i Live. Havde nok ialt 10 Børn. Af hans Sønner nævnes her: Lauritz Aas, født 1822, Kand. jur. 1845, nedsatte sig i Trondhjem som Sagfører og forflyttet 1870 som Byfoged til Christiansund hvor han tillige fungerede som Magistrat. Gift med en Datter af Capt. Knoff.

MAJOR CHRISTIAN ARENTZ,

fød 12. Octbr. 1787, Officer fra 1806, Capt. 1821, Major 1833 (Søn af Propr. Niels Arentz), gift 1824 med sin Kusine Frøken

Andrea Arentz (død 1862). Boede som Capitain paa sin Eien-
domgaard Sim i Børseskogn og døde samme Sted 1837. Levede
i sin sidste Tid som Pensionist. Deltog som Premierlieut. i Ud-
marchen 1814 under Krebs og var med ved Affærene ved Kongs-
vinger som Kommandør ved Fuldbatteriet der var annekteret Ba-
tallonen.

CAPITAIN OTTO SCHRØEDER ARENTZ,

en Broder af forannævnte, født 3. April 1793, var med i Krigen
1814, boede som Capt. i Indalen, gift 1832 med Oberstl. Selmers
Datter Christine Andrea (død 1864, 58 Aar gammel), tog sin
Afsked 1854 og boede nu som Pensionist med 320 Sp. i Trond-
hjem. Angaaende hans Deltagelse i Krigen 1814 hvori han som
Sek. Lieut. deltog, hidsættes efter en velvillig meddelt egenhæn-
dig skreven Optegnelse, datert 11. April 1867, følgende:

«Jeg har faaet den Ære at modtage Deres meget ærede Skri-
velse af 25. Marts og vilde det have været mig meget kjært om jeg
kunde faa meddele Dem de deri forlangte Oplysninger i en saadan
Udstrækning, at det kunde have været Dem til noget væsentlig
Gavn ved Udarbeidelsen af det Værk, som De har under Arbeide
og som i Sandhed er et fortjenstlig Foretagende, især af en Mand,
der sidder i Virksomhed og saaledes har meget andet at varetage,
men desværre maa jeg bekjende, at min Kundskab nu udstrækker
sig langt udenfor hvad jeg erindrer angaaende Officerpersonalet
ved den macherende Batalion af 2det T.hjemsk Inf. Regiment,
ved hvilken jeg var ansat i 1814, da Fiendtlighederne fandt
Sted ved Kongsvinger i August samme Aar, og hvorom jeg havde
den Ære at vedlægge en Fortegnelse i Lighed med den af Captein
Schnabell forfattede for Aaret 1808. Jeg skal imidlertid saa
godt jeg kan, meddele hvad jeg erindrer fra den Tid skjønt det
hele svæver for mig som en Drøm og følgelig vil blive høist ufuld-
stændig og vanskelig.

Battaljonen bestod af 5 Divisioner, hver Division af 150
Mand, foruden Officerer og Underbefal, samt et samme annecte-
ret Fuldbatteri, bestaaende af fire Amusetter for hvilke min Broder
var Kommandør. Vi marcherede fra T.hjem, saavidt jeg husker
den 12. eller 13. Januar, i nogle og tyve Graders Kulde, og som,

naar det nævnes, vedvarede lige til vi naadde Kantonnements-Quarteret Toten og Biri og hvor vi bleve liggende i 3 a 4 Maaneder, da vi brøde op og marcherede til Kongsvinger eller de tilgrænsende Bygder. Hvor mange Uger vi der bleve liggende husker jeg ikke, men længe var det ikke, idet vi allerede Natten mellem 31. Juli og 1. August kom i Haandgemæng med Fienden, som denne Morgen kom marcherende ind over Grænsen og angreb vore Feldtvagter efter at have leiret sig paa Matranmoen tæt ved Kirken af samme Navn, og var jeg da Kommandør for en af Feldtvagterne, der alle trak sig tilbage og samlede sig paa et bestemt Sted for at oppebie et Angreb, der ogsaa strax efter paafulgte. Vi maatte imidlertid efter 2 a 3 Timers Skjærmydsel retirere for Overmagten for ikke at blive omgaaet og tagen til Fange, og fremdeles samme Aften med Hovedstyrken, der havde leiret sig paa Gaarden Lier $\frac{1}{2}$ Mil fra Kongsvinger hvor den laa bag Forskansninger. Hvor mange Folk vi mistede dengang, ved jeg ikke, men Antallet var ikke saa stort, som man i Begyndelsen trodde, da der efterhaanden kom tilstede alt flere og flere som man troede var tagen til Fange.

Den følgende Eftermiddag omtrent Klokken 4 angreb Fienden vore Forskansninger, men blev efter gjentagne Forsøg og efter omtrent 4 Timers Fægtning dreven tilbage, efterladende mange, baade Døde og Saarede, uagtet de toge med sig en Deel. Imidlertid kom Mørket paa, saa at ingen ivrig Forfølgning kunde finde sted. Af vore Folk faldt der kun faa, men flere Saarede, skjønt deres Tal heller ikke var stort. Man holdt sig da rolig indtil den 4de om Aftenen da omtrent $\frac{1}{2}$ af Styrken afmarcherede for at omgaa Fienden og falde dem i Ryggen, medens Hovedstyrken skulde angribe i Fronten og deribl. var Divisionen. Vi afmarcherede da ud omtrent Kl. 4 om Morgenen og omtrent 1 Time derefter begyndte Affairen, men varede kun kort, idet Fienden førend vi ventede det begyndte at retirere. Vi forfulgte dem af alle Kræfter, hvorved mange faldt og mange blev tagne til Fange. Imidlertid havde det Detachment, der skulde falde Fienden i Ryggen ikke naad frem saa at samme i Stedet kom ned i Flanken paa den retirerende Fiende, ved en Gaard ved Navn Skotterud, og der blev den alvorligste Kamp og det egentlige Blodbad, idet man fornemmelig kom i Haandgemæng med Fienden og kjæmpede Mand mod Mand.

Havde hiin Afdeling været en Time før ude, og saaledes kommet til at omgaa Fenden, vilde sandsynligvis meget faa have undsluppet. Alligevel blev de fleste Fanger gjorte, ligesom næsten den hele Bagage og flere Kanoner faldt i vore Hænder. Fangernes Antal var omtrent 400 Mand foruden nogle og tyve Officerer. Men hvor mange Døde og Saarede de havde, vides ikke og ikke heller husker jeg hvor stort vort Tab var, men vistnok betydelig mindre end Fiendens, hvis hele Styrke, omtrent 2000 Mand, blev splittet som Avner og jaget over Grænsen forsaavidt de ikke bleve fangne eller skudte. En lignende Styrke havde ogsaa vi. Blandt de faldne var ogsaa Landshøvding Eichsted, hvis Liig senere bleve afhændtet fra Matran og bragt til Sverige.

Strax ved Krigens Begyndelse blev min Chef Capt. Flor truffen af 2 Kugler, en der streifede Hovedet og tog en Del af Øret bort, og en der gik igjennem det ene Laar uden dog at bedærve Benet, men foruden ham selv, saavidt jeg erindrer, tvende Officerer af de Søndenfjeldske Tropper saarede, nemlig Lieut., senere Generalmajor Brock samt en Lieut. Colbjørnsen, der ligeledes blev saaret. En Lieutenant Norgren kom ogsaa ved nævnte Leilighed tilskade, men med egen Malkonduite, idet han lig en Dongruichot hug løs paa en Krudtkjerre der sprang i Luften og hvorved han baade selv og flere blev slemt tilredt. (Angaaende denne Lieut. Norgren (senere Captein) findes interessante Opsatser i Nationalbladet 1816, hvoraf tydelig nok fremgaar et Arentses Karakteristik er heel beføiet).

Dagen efter denne Bedrift blev to Officerer af de Søndenfjeldske Tropper og to af vor Battaljon, nemlig afdøde Liut. Finchenhagen og jeg med behørig Mandtal beordrede til at rense Valpladsen, det vil sige begrave de Døde baade Mennesker og Heste og de som maatte være i Live bringe til Lazarettet, et mindre hyggeligt Arbejde, saa meget mere som Ligene var plyndrede lige til Skjorten, maaske endog somme var plyndrede medens de endnu var ilive, dog det kan man ikke saa nøie vide. Af Levende fandtes naturligvis ingen. Dette var den 6te, og allerede den 7de om Morgenen maatte vi i Ilmarch begive os den korteste Vei, nemlig over Fjeldene til Fedtsund, hvor Fienden da truede med at sætte over Glommen. Kom did i Mørke og Regn saa det øsede ned og ventede da at Scenerne fra Vinger meget snart skulde gjentage

sig, thi de Svenske vare tydelig tilsyne paa den anden Side af Glommen, men i det Sted kom Conventionen til Moss istand og vi saaledes beordrede til at vende Næsen hjem, en Efterretning der vakte forskjellige Følelser inden vor Afdeling, der nu var opflammet af Seiersruset og derfor intet vilde havt end at vove en Dyst paany, idetmindste var det mange der følte saaledes, det er jeg viss paa, især da man intet kjendte til Vilkaarene for Conventionen, medens der nok ogsaa gaves dem der med Tilfredshed modtog Budskabet.

Saaledes endte denne Krig, hvorved at Peder Paars blev mere stor end rig. Hvad nu Storheden angaar, da kan den maaske forsaavidt synes at have Beføielse, som det er almindelig antaget, at Carl Johan ved at erfare det Skede ved Vinger, blev meget opmærksom og derfor skal have gjort sit til at skaffe Nordmændene de Liberale Foreningsvilkaar, som vor Grundlov indeholder. (Denne Capt. Arentzes Mening er ganske overensstemmende med andre Betragtninger hvor det hos flere Forfattere heder at Carl Johans Overmod betydelig nedstemtes efter Beretningen om det forefaldne ved Kongsvinger).

Da jeg nu, da Constitutions-Festen for 3 Aar siden blev fejret, var den eneste gjenværende af de T.hjemmske Officerer der deltog i hiin Feide, saa kan jeg ikke negte for at jeg ærgrede mig en Smule over at denne min Deltagelse ikke blev bekjendt, som noget det fornemmelig kunde have egnet sig til, ved nævnte Leilighed at være bleven erindret.

Som før bemærket var de Oplysninger, jeg haver tilladt mig at meddele, alt for overfladiske og ufuldstændige til synderlig at kunne benyttes som Momenter for en Historieskriver, men at det nævnte stemmer med Virkeligheden det tør jeg nok indestaa for, hvis Aarsag jeg har troet ikke at kunne tage i Betænkning at fremsende dem, siden De har vist mig den Opmerksomhed at anmode mig derom — — —».

Vi haver endnu tilbage at afskrive Capt. Arentzes Fortegnelse over de Officerer som fra Trondhjem deltog i Udmarchen 1814. Den lyder saaledes:

«I Feldttoget 1814 ved Kongsvinger under Oberste Krebses Brigade eller Overkommando, deltog følgende Officerer fra Trondhjem:

Battaljonchef: Major Jacob Stang (død T.hjem 1817).

Forrettende Major: Capt. Marc. Fr. Dons (død 1827).

Divis. Captein:	Johan Rich. Lied.	} Alle forflyttede herfra } snart efter 1918.
« «	Paul Mathias Lied.	
« «	Hans Jacob Lied.	
« «	Jens Flor, saaret som forannævnt, død 1824.	
« «	Ferdinand Friboe, senere Oberstl., død 1828.	

Pr. Lieut. Christian Arentz, Kommandør, død 1837.

« «	Johan Lossius.
« «	Frederik Christian Lied.
« «	Johan Brodtkorb.
« «	Nils Finchenhagen.
« «	Marcus Forey.
« «	Johan Berlin Ryssing, Adjutant, død 1851.

Second. Lieut. Lorents Dons.

« «	Otto Arentz, fød 1793.
« «	Carl Holtermann
« «	Hans Baver Lossius
« «	Fred. Christian Lied.

Bataillons Læge: Vilderup.

Capt. Arentz har to Sønner:

1. Nils Peter Selmer, fød 1833, C.mag. 1857, 1859 Overlærer ved Trondhjems Skole.

2. Christian Arentz, fød 1841, Off. 1862, Pr. Lieut. 1867 i Trondhjemske Brigade.

OBERSTLIEUTENANT ELIAS NÆGLER,

fød 1765. Var en gammel Officer fra Ancienne Regime, i en lang Aarrække ansat i T.hjemmske Brigade og døde 31. December 1828. Gift med Marta Johanna Riber, fød 1770, død 1851. Han deltog i Udmarchen 1808 og var ved Solør og Kongsvinger ansat ved 2. T.hjemmske Grenader Bataillon og fægtede under den Stafelske Brigade Batl.: Chefen Oberstl. Ræder døde under Feldttoget. De øvrige Officerer fra ovennævnte Bataillon vare:

Divis. Chef Capt. J. Stang, Comd. Batail. efter Ræder, deltog ligeledes i Udmarchen 1814. Død i Trondhjem 1817, fød 1755.

Capt. E. Nægler, død 1828.

« Johan Lied, ligesaa 1814.

« A. Knoph.

« Drejer, skudt i Affæren i Trangen.

« H. J. Lied. Ligesa 1814.

Lieutnanterne H. Steenbuck, saared paa Jahren ved Vinger.

—«— Lange, Adjutant, død 1825.

—«— F. Fribo. Ligesa 1814, død 1828.

—«— H. Brinchmann.

—«— F. Timme, død 1861.

—«— Bolle.

—«— P. M. Schnabell, født 1790.

—«— G. Pleim, død 1849 som Capitain.

—«— P. Ross, død 1839 som Kommandant paa Vardøhus.

—«— P. A. Wessell, senere Captein, boende i Ørkedalen.

—«— J. Lossius, saaret paa Jahren 1808.

Skarp. Div. Chef Captein Stibolt, saaret sammesteds, død 1855.

Lieut. C. L. Krog, død 1850.

« Westbye.

« Stibolt.

CAPITEIN PAUL MARCUS SCHNABELL,

født 1790, blev Officer 1807 og deltog som saadan i Udmarchen 1808. «Da der blev Spørmaal om Ansættelse i Christiansand eller Bergen valgte jeg heller, under Armeereduktionen 1818, at sættes paa Vartpenge og levede fra nu af i længere Tid i Størdalen indtil jeg i Aaret 1837 igjen indtraadte som Capitein i aktiv Tjeneste».

Han tog atter Afsked i 1850 med Pension 288 Rdlr. og boede siden i Trondhjem. Har en Søn der i længere Tid var Handelsbetjent hos Jensen & Co., men lever nu som Enkemand, var gift med Provst Stephansens Datter, død omkring 1860, disse igjen flere Døttre, hvoraf den ældste gift med Thorvald Jensen paa Havsten, den yngste, Johanne Charlotte, med en tysk Lieutenant

(den 8. Octbr. 1878) ved Navn Karl Horst von Hartmann. Førstnævnte P. M. Schnabell døde 22. Marts 1879, 89 Aar gammel.

KJØBMAND HANS ARENTZ,

Fætter af Capt. O. Arentz, født 1791, Søn af Major Arentz der boede i Surendalen, etablerede sig her før 1820 som Handelsmand i Kompagni med en Nilson, som snart derpaa døde. Fortsatte en mindre Bryghandel i Søgaden (nuværende Skibsc. Boyes Gaard) (Kjøbmandsgaden No. 36, 1919), var i en Aarrække Proviantsforvalter for Røraas Kobberværk lige til sin Død, der indtraf 1860. Gift 1820 med Gen. Aud. Selmers Datter Margrete Georgine, var i en lang Aarrække Borgercaptein.

STIFTSOVERRETSASSESSOR CHRISTIAN AUGUST AAGAARD,

med Titel Cancelliraad, levede her i forrige Aarhundrede og døde 24. Mai 1804, begravet paa Frue Kirkes gamle Kirkegaard. Sees forud at have været Sorenskriver idet han 1780 af en Oberstl. Werenshiold kjøbte Sande adelige Sædegaard i Tunø Sogn. 1798 Medlem af Vid. Selsk.

I en Cancelli Promemorie af 21. April 1798 hedder det: «Etatsraad og Præsident Angell har fundet sig fornærmet ved at Assessor i St. Overretten Aagaard i Sessionen den 26. næst forhen indtog Justitiarii Sæde, og saaledes tog Plads ovenfor Etatsraaden, da han skulde besørge den fraværende Justitiarii Forretninger. Da nu Cancelliet finder at Justitiarii Forretninger meget bekvemmelig kunde af Aagaard beoptages paa hans sædvanlige Plads, som er nedenfor Etatsraad Angell, der er givet Sæde næst efter Justitiarius, saa for dels at hindre at ingen af Rettens Medlemmer i deres Præsidium skal fornærmes, dels og for at forekomne Disputer og Stridigheder iblandt Mænd hvor god Forstaaelse og Harmoni er højest fornødne, anmodes Stiftamtmanden om at tilkjendegive Vedkommende:

«at Enhver af Rettens Tilforordnede bør beholde sit eget anviste Sæde i Justitiarii Fraværelse, og lade hans Plads i saa Tilfælde staa aaben».

KJØBMAND SAMUEL STEIMANN,

er født i Schweiz, og indvandrede hertil i Begyndelsen af dette Aarhundrede og nedsatte sig i Trondhjem som Traffikerende i Kompagni med en J. J. Altmann. Steimann døde 1843, begravet paa Frue Kirkes gamle Kirkegaard. Hans Enke, Anne Ellisabeth, født Holst, døde 1850. De havde ingen Livsarvinger og Enken stiftede et Legat bestaaende i:

1. Til Frue Sogns og Domsogns Almueskoler 500 Sp. til hver hvoraf Renterne tilfaldt Skolelærerne som Lønforbedring.
2. Til Asylerne 500 Sp., de aarlige Renter.
3. Renter af 1000 Sp. til to fattige Konfirmander i Frue Sogn og ligeledes i Domsognet.
4. 5000 Sp. at komme under Fattigvæsenets Bestyrelse. Den hele Formue udgjorde ca. 10,000 Sp.

Ovennævnte J. J. ALTMANN

indvandrede formentlig ligeledes fra Schweiz, var født 1763, død 1845. Hans Kone død 1808.

I Forrbindelse med Ovennævnte staar Conrad Jenny, gift 1811 med Anna Birgitte Kaas, død faa Aar senere, Havde en Søn, Hans Frederik, født 1812, blev tilsidst blind og døde 1863, 51 Aar gammel.

FREDERIK BRANDT,

var oprindelig Lieutenant, men tog eller fik Afsked og indsattes 1813 som Inspektør ved Tugthuset efter Stephanson. Var født 1759, døde 1830, gift 1790.

FELDBEREDER LORENTS ANGELL BRUUN

gjenfinder vi oftere i bladene som Forfatter i ganske eiendommelig Stil, til en hel Hoben Opsatser af meget forskjellig Indhold. Gift 1781 med Jfr. Jesken Bie. Hun døde 1825. I No. 47, 1814 findes en længere Opsats fra Bruun angaaende det nær forestaaende Storthing, i et Sprog fuldt af Væv og Nonsens.. En Del vittige Hoveder tager da fat paa Forfatteren og fremhæver, i vers

og Prosa, denne paa en ynkelig Maade. Havde en Datter, Gidsken Margrete, født 1812, gift med en engelsk Jordbruger, Alexander Eddi, født 1800 paa Levanger, begge døde 1860.

CARL J. A. BEHNKE,

anføres her som Kuriosum, under et svagt Minde hos den ældre Slægt. Det var som oftest i det forrige Aarhundrede Skik og Brug, at Rangspersoner forskrev sine Kokke og tildels Domestiker fra Udlandet og fornemmelig fra Tydskland. Saaledes blev denne Behnke forskrevet allerede i det forrige Aarhundrede derfra til General Schmettow i hvis Tjeneste han var i længere Tid, medens han dog i 1796 sees at optræde som Vært i den oprettede Borgerklub i dens nuværende Gaard, derfra entlediget efter 20 Aars Forløb. Senere optræder han som Traktør i det bekjendte Lokale paa Ilevolden og fortsætter dermed til sin Død der indtraf omkring 1830. Selskabet Harmoniens Medlemmer havde her tit sit Sommerforlystelsessted i mange Aar og da Værten indbyder disse til at holde Samlinger (i almindelighed 2 Gange om Ugen) vedlige ogsaa om Vinteren er hans Udtryk endnu Mands Minde. «Er Selskabet fornøjet mit mir, er jeg ferneiet mit Schelchabet». I Aargang 1792 findes en løierlig Opsats fra denne Behnke, værd at læse.

KJØBMAND FREDERIK BING,

født 1766, gift 1797 med Jfr. Jertrud Marie Brecke.. Boede ude paa Bakkene i en lang Aarrække, hvor han drev temmelig betydelige Foretninger og samlede sig en betydelig Kapital. Skrev sig som henhørende til det saakaldte Vakte Parti og udøvede vistnok flere Veldædighedshandlinger. Var stadig Medlem af Fattigkommissionen; havde flere Døttre gifte, en med J. S. Gram, D. A. Gram paa Bye, P. C. Buck, en Pauline med en Professor Bull, samt en Søn, Frederik, født 1805, der døde under et Ophold i London omkring 1830. Efter Ildebranden i 1841, da hans Gaard og Brygger afbrændte, købte han og beboede H. Sommers Gaard ved Bybroen, Kjøbmandsgaden No. 8, hvor han døde 19. Octbr. 1853 og ligger begravet paa Frue Kirkes gamle Kirkegaard. Bing eiede Gaarden Ferstad der i 1796 solgtes til Major Bang.

KJØBMAND HANS BRUN,

født 1773, af Familien Jelstrup, boede i nuværende Hjortapotheks Gaard og findes allerede i Slutningen af det forrige Aarhundrede som Handelsmand. Gift 1803 med Elisabeth Kattenkamp, født 1774. Var Kirkevæрге for Frue Kirke fra 1811 til 1816, efter Chr. Jelstrup. Et Testamente af denne legerede T.hjems Realskole adskillige Midler, saasom Møllerne i Ilen, en Reberbane &c. dersom Brun døde børnløs, og da hans eneste Søn Christian Jelstrup Brun, født 1807, afgik ved Døden omkring 1840, kom Realskolen i Besiddelse af disse ikke ubetydelige Midler, Møllerne tilligemed Reberbanen blev af Byen snart derpaa exproprierede. Hans Brun ansaaes for en af Byens rigeste Mænd, og dog var hans Formue langt større end man havde forestillet sig, idet det ved hans Død som indtraf 1857, viste sig at denne Formue androg til omkring en halv Million Speciedaler, der tilfaldt hans nærmeste Slægtninger, 2de Frøknerne Kattenkamp, den ene var gift med Major Sommerschild, den anden med Capt. Lyng, født 1816. Begge forflyttede snart herfra til Christiania. Majoren døde i 1866, Lyng nogen Tid før (1860).

Man bebreidede Brun endnu i levende Live at han ikke betænkte Byen med et Legat endnu før han forlod Verden, men han svarede: Nei Tak, jeg ser alt for tydelig, hvorledes man respekterer en Mands sidste Villie og har bevis nok derfor i Th. Angells Testamente, som man tvert imod dettes Indhold, har plyndret for over 2000000 Sp». Men desuagtet skjænkede denne Mand meget til Nødlidende, deriblandt 700 Sp. til de Brandlidte i 1841, den største næst den Kongl. Familie (2000 Spd.) af de talrige Gaver der dengang indkom til dette Øiemed.

KJØBMAND THOMAS JELSTRUP,

var paa sin Tid en af Byens betydeligste Traffikkerende. Væрге for Frue Kirke fra 1782 til 1794, 1794 Medlem af Byens «12 Mænd». Døde i Marts 1795. Gravsted paa Domkirkens Kirkegaard ved Ruinernes Søndre Side, ved Siden af Tonnings.

I 1783 nævnes ogsaa en

CHRISTIAN JELSTRUP

der ligeledes var Traffikkerende, succederede ovennævnte som

Kirkevæрге fra 1794 til 1811 da han dette Aar døde. Kopuleret 1779 med Elisabeth Maria Kattenkamp. Var Søn af Hans Th. J. (1743), Tiende Forpagter i Stør- og Værdalen og Eiere af Levanger Gaard i Skogn. Chr. Jelstrup blev født 1740, var i flere Aar i Tjeneste hos Kjøbmand Ulfers i Trondhjem, dernæst Fuldmægtig hos Geheimeraad Schøller og dennes Enke, tog derefter Borgerskab i Trondhjem som Kjøbmand og døde 1811.

Endnu have vi en

HENRIK KRENKEL JELSTRUP,

født 1781, der som rig Proprietær eiede og beboede Gaarden Moe ved Levanger. Han efterlod sig en betydelig Formue og døde 1852, 71 Aar gammel. Gift med en Ingeborg Catarina Wicklund. Blandt hans Sønner nævnes her Jacob Henrik, født 1830, Kand. jur. 1855, Overretssagfører i Trondhjem. 1857 Regnskabsfører ved T.hjems Realskole, gift med Hanna Nicoline Ellefsen, købte og beboede først Bankdirektør Schnittlers forrige Villa paa Stenberget (Bergslien), som han efter nogle Aars Forløb solgte til W. Meisterlin og tilkøbte sig den store Eiendom Cicilienborg som han endnu beboer. 1878 Væрге for Domkirken. Holdt sit Sølvbryllup den 20. Februar 1881, boede endnu i Murmester Christensens Gaard, Kongens Gade No. 20, i mange Aar, nu igjen atter taget fast Bolig paa det skønne Cicilienborg.

HENRIK BAUCK,

født 12. Dec. 1799 i Hamburg. Fra Sukkerhusets Begyndelse i Midten af det forrige Aarhundrede iagtog man stedse at engagere de Fornemste Funktionærer fra Tydskland, saaledes ogsaa i Egen-skab af Raffinadør, ankom hertil omkring Aaret 1820 ovennævnte Bauck, endnu som ungt Menneske, og indtog sin Plads paa Sukkerhuset som dets Bestyrer i en lang Aarrække lige til dets Nedlæggelse omkring Aaret 1850. Fra denne Tid levede han som Handelsmand men deltog saare lidet i Forretningerne. Snart efter denne Periode faldt han i en Sygdom og var fra denne Tid yderst Svagelig, næsten Krøbling lige til sin Død der indtraf 23. Septbr. 1866. Gift 1824 med P. A. Hansens ældste Datter Christine Augusta, født 1806.

Bauck var en Mand af Dannelse og optaget i Byens bedste Cirkler som en behagelig Selskabsmand og Sanger, udførte tækeligt flere Roller i det private dramatiske Selskab, især i Syngestykker.

HANS BARLIEN,

fød omkring 1770 i Namdalen. Bosatte sig i Aaret 1803 i Trondhjem, hvor han sysselsatte sig med mekaniske Arbejder og blev i 1809 Dannebrogsmænd. Kjøbte sig en liden Gaard, nu indtaget i Lundgreens Enkes Gaard, nu Hotel Phoenix (1919) i Munkegaden, og hvor et lille Pottemagerværksted var indrettet. Dette overtog han og indførte ved samme adskillige af ham selv opfundne Forbedringer (Blochs Bl. 1. 92), ligesom hans sjeldne mekaniske Anlæg bragte ham til at lægge Vind paa Forfærdigelsen af adskillige mekaniske Arbejder, f. Ex. Uhre.

Denne forunderlige Mand ansees paa det nærmeste at være Fritænker, agiterende for Naturtilstanden, prædikede stadig om en Venden op og ned paa alle Ting, skrev uafsladelig i Bladene, opæggende til Kiv og Strid med alskens Personer, der i en lang Aarrække ikke synes at faa nogen Ende. Ofte var han i Kjøbenhavn, hvor han forstod at gjøre sig gjældende som Mekanikus, endog paa høiere Steder og indhentede derved, som ovennævnt, Dannebrogordenen. Allerede før 1814, men fornemmelig efter denne Tid, optræder han som svoren Fiende af det hele Embedsværk og forsøgte at gjøre den Paastand gjældende, at Embedsmændene var noget unyttigt og for Staten kostbart Kram, der godt kunde undværes. I 1817 opfordrede Autoriteterne til at sætte ham under Tiltale fordi han skal have holdt heftige Foredrag imod at vælge Embedsmænd til Storthinget &c. I høitsvævende Ord og mangehaande Bladopsatser viste han dog at indtage Mængden og valgtes endog i 1815—16 til Storthingsmand for Nordre T.hjems Amt. Senere kom han dog ikke i Betragtning som saadan og af Misfornøielse derover m. m., agiterede han sterkt i nogle og tyve for at etablere en Koloni paa Grønland, fik ogsaa antaget endel Emigranter, men Planen gik dog tilsidst overstyr.

Denne besynderlige Mand, som vistnok ikke kan frakjendes mere end almindelige Gaver vilde maaske have staaet som et Lys dersom Skjæbnen havde forundt ham en anden og bedre Opdra-

gelse, sees at have flakket om paa forskellige Steder. Snart lader han høre fra sig fra Kjøbenhavn, idet hans Ven, Redaktøren Stephansen, lader ham omgaaes med denne Stads Store og Videnskabsmænd, snart er han atter i Trondhjem og fører blandt andre Opsatser i Aaret 1804 en Krig med Mons Lie og Vandinsp. Steen ang. Vandværkets Restauration, som han erklærer for rent Fuseri medens disse heller ikke bliver Svar skyldige men giver H. Barlien adskillige Fantetitler, saasom Hans Vurst &c. Herover reistes Sag hvor dog Dommen faldt ud til at begge Partier frikjendtes for hinandens Tiltale. Snart boer han i Størdalen (1806) hvor han anlægger Laxefiskeri, Sag og Møllebrug, i Overhalden hvor han anlægger et Glasværk, og endelig som Landmand i Namdalen hvor han for en Spotpris kjøbte sig den betydelige Gaard Overgaard paa Namdalseidet. Som alt, hvad denne Mand foretog sig skulde være originalt, saaledes lod han ogsaa paa denne Gaard opføre en kolosal Udhusbygning (thi han agerede ogsaa Arkitekt) i en ottekantet Form, som sees den Dag i Dag. Anlagde samme sted et Bogtrykkeri og udgav: «Bemærkninger til Norges Grundlov» (1830), «Bemærkninger til det nye Lovudkast» (om Forbrydelser 1831), samt udgav derfra et periodisk Skrift «Melkeveien» (1830) der dog kun fristede en kort Tilværelse. Her giver han sig en Hel Hoben Titler, allerførst «Bonde» med store Bogstaver, Medlem af Videnskabernes Selskab i Kjøbenhavn, Medlem af det Kongl. Landhusholdningsselskab, sammesteds, Mekanikus og Uhrmager i Trondhjem, og til Slutning «DANNEBROGSMAND».

Derefter fik han det Indfald i sin Eiendoms Udmark at kolonisere en hel Hoben Pak, omstreifende Fantefamilier (V: Sundt om Fantefolket) der udøvede en skadelig Indflydelse paa Befolkningen, hvortil ogsaa kom Barliens rationalistiske Grundsætninger, der nok paa noget nær grænsede til Atheisme. Han laa ideelig i Processer og var et Par Gange sat under Justitiens Tiltale, engang (1831) for Gudsbespottelse i Udtrykke, som ere alt for oprørende til her at gjentages, samt for engang at have, uden Omstændigheder, kastet Fogden paa Døren, under en Exekutionsforretning paa hans Gaard Aagaard. Derfor blev han ved Underretten dømt til 1 Aars Tugthusstraf, men senere frikjendt for videre Tiltale.

Barliens Yndling, Redaktør Stephansen siger 1806: «Den saavel i inden som i udenlandske Tidsskrifter nok som bekendte driftige Trondhjemske Borger, Hans Barlien, farer fort med rosværdig Iver, at fremme Almeenvellet og Almueoplysning» &c. og sees paa denne Tid at færdes i Størdalen. I Addr. No. 87, 1807 er han atter fremme og paastaar at den af Fulton opfundne Maskine, som han kalder Torpedo, vist er den samme som Barlien har opfundet.

I Avisen 1834 averterer han sin Eiendomsgaard Aagaard til Salgs, idet «hans Alder minder ham om at beskikke sit Hus og at skille sig for et ham unødvendig Brug».

I 1836 bekendtgjør han at være sat istand til at indfri den ham paahvilende Dom og at den averterede Auktion over hans Eiendom er indstillet, men agter underhaanden at sælge alt hvad han eier, «Rub og Stub».

Oftere er han fremme i National-Bladet, hvor en Opsats især i 1817 vakte heftige Angreb fra flere Hold, især i Anledning hans «Definition over Grundloven» hvor han siger: «Folket er: den producerende (de som frembringer Korn, Smør, Fisk, Metaller &c.) og fabrikerende Del af Statens Medlemmer (Haandværkere), de øvrige ere Folkets Tjenere som det selv, dels umiddelbar og dels med sin Ømmeste Tjener ansætter og lønner, de Handlende var et Slags levende Kommunikations- og Omtuskningsmiddel, og saaledes paa en Maade at ansee som alle Menneskers Tjenere, blot med en Forskjel, at de lønner sig selv, — — — og slutter med det Opraab at Folket vælger sig en Formand eller ømmeste Tjener (Konge) til at overholde og udøve Loven, — — — «og slutter med det Opraab at ikkun Gaardbruger og Haandværker bør komme i Betragtning ved Valg af Storthingsmænd, alle andre Stænder være udelukket som henhørende til Tjenerskabet alle til Hobe». Men Hr. Hans faar for denne næsten oprørske Artikkel en Ulykke i det paafølgende 8. Hefte 1817, saaledes i No. 9—12:

«Til Dannebrogsmænd Hans Barlien, Repræsentant for nordre T.hjems Amt, Medlem af samtlige Politiske lærde Selskaber i Pebervigen, Grændsen og Vaterland, i Sanden, paa Kalvskindet og Baklandet, Førstander, Leder og Bestyrer af alle smaa Storthing i Bygderne, Consulant, Referent og Skribent, Norges Solon, raa

Materie-Producent, samt Glas-, Tag-, Murstens-, Potte-, Ovne-, Vinge-, Svømme-, Kjole-Fabrikant og Undervands-Skibsbygmester, Project- og Uhrmager, og Tingenes physiske og moralske Ordens store Reformator, Renovator og Restauratør, Ne sutor, Ultra Crepidam, hedder det i godt Bondesprog:

«Skomager bliv ved din Læst,
Thi deri gjør du vistnok bedst».

og derpaa en bidende versificeret Opsats til Hr. Hanses Pris Undertegnet Frantz Knivsmid. Endvidere henvises til en omstændelig, af en øvet Pen og vittig haandskrevet Opsats imod Hans i 8. Hefte No. 13—16, ligesaa i No. 21 — 24 hvor «Mons Grovsmid» i Vers ynkelig farer afsted med Hans, der ogsaa mindes om hin «prisværdige Forkjølelse, Seign: Hans paadrog sig ved det vellykkede Svømmekjørselsforsøg fra Trondhjems Toldbod-brygger &c.», endvidere sammesteds, en velskreven Opsats, der i træffende Sarkasmer ødelægger Hr. Hanses Opsats i Bund og Grund, fremdeles en ditto i No. 29 — 32, hvor han gives en Mængde velfortjente Titler, ligesaa et Angreb undertegnet Morgenstjerne, der raader ham til at efterligne Herman v. Bremenfeldts Omvendelse ved at glemme at han nogensinde har været Borgermester, og endelig i No. 9—10, 1818, en vittig Opsats: «Noget om Orang-Autangernes Rige i Asien», der øiensynlig aluderer til Hans Barliens ulykkelige «Tanker om Grundloven» &c.

De mange Opsatser imod Barlien maa have generet ham adskilligt idet han i No. 5—8 kun i faa Ord tager til Gjenmæle og slutter saaledes: «Jeg maa derfor være Gudinden og hendes Fuldmægtige meget forbunden, der med sin megen Flid har overbevist Folket om at disse mine Formeninger alt for tydelig blottede Eders Hjerters Bestræbelser de I alle skammede Eder ved at være bekendte».

Endelig, da hans Ideer ikke vandt Fremgang og han alt mere og mere saa sig forladt endog af sine nærmeste Tilhængere, forlod han misfornøjet Norge i Aaret 1841, og drog til Amerika, hvor han døde 31. Octbr. samme Aar, efter at have givet Efterretning fra sig i et Brev til Provst Rønning, indført i Morgenbladet 1839, No. 283, og hvoraf fremgaar at det ikke var i 1841 (efter Kraft men i 1838 at han indvandrede til Amerika.

KJØBMAND OLE S. BLECKINGBERG,

fød 1761, gift 1801 med Kristine Kroppe, død i Marts 1850, 89¼ Aar gammel. Inden 1820 var han udenfor enhver Handelsvirksomhed og levede som Extraskriver i Norges Bank, boede i 1813 i Søgaden der hans Gaard Natten til 2. Juledag s. A. nedbrændte tilligemed hele Qvartalet imellem Kongens og Dronningens Gade. Havde sin Sommerbolig, lige tæt ved Marienlyst, paa Breidablik.

Gaarden Havsten blev i 1815 efter Eierinden Hofagentinde Lysholms Død solgt ved Auktion og tilslagen Svigersønnen Gen. Major Bang paa Ferstad, for 30,000 Rdlr. Denne solgte den snart derpaa for 21,000 Sp. til Kjøbmand Bleckingberg, der snart efter gjorde Opbud.

KOMMISSIONAIR JOHAN FREDR. BOYESEN.

Erindres som en Gjenganger, i nogle og tyve, fra det forrige Aarhundrede, gift 1804 med Isabella Harboe, fremstillende sig idelig som «previlligert» Commissionair og havde strax fat paa enkelte som gjorde indgreb i denne Rettighed. Saaledes vil man endnu erindre hiin Avisfeide mellem Boyesen og den saakaldte Molde-Møller, en Gjenganger, der ogsaa agerede Commissionair i 1820—30 og gav Boyesens Privilegium en god Dag. Den første Feide fra Boyesens Side findes i Aargang 1805, No. 50, hvor han af Proc. Andersen harzelleres sterkt i Anledning et Avertissement der, rimeligvis ved en Uagtsomhed har faaet en bagvendt Mening. Boyesen svarer meget kry og gir Hr. Andersen en god Dag. Andersen replicerer og erindrer Boyesen om, at han for nogle Aar siden, maatte afsone Bøder for Løgnagtige Beskyldninger, med Fængsel paa Vand og Brød, endskjønt inden Retten var nedlagt Paastand om simple 3 Mark &c. &c. Se forøvrigt Opsatser fra Boyesen 1822, No. 35, 36, 95, 1825, No. 70, 71, 1826, No. 58.

I No. 49 (1824) ligger han i en svare Feide med en entlediget Captein Willer, der giver Boyesen saadan Karakteristik:

«Han Boyesen er en stor Fant, en Gjøgler, en fordreven Smørstikker og Skoflikker fra Jylland, der qva Fuldmægtig og af særdeles Taknemmelighed i sin Tid havde villet styrte sal. Foged Pleim i Numedalen fra Ære og Embede, men blev saa ilde modtagen, at den værdige og redelige Embedsmand Pleim fik Boye-

sen, i sin fulde Glands til, en længere Tid at sitte paa Vand og Brød i Trondhjems Raadstue, en hædrende Reparation for hiin Person» &c. &c. — — —

Denne Boyesen afgik ved Døden omkring 1830. Boyesen sies at have boet i Søndre Gade, ligeoverfor Adresseavisens Kontor. Gaarden opbrændte i Aaret 1813, 2. Juledag. Fra den Tid var det nok han boede i Jomfrugaden.

SKIBSCAPTEIN JACOB BRÆCKAN

er et endnu bekjendt Navn, som foruden at være anset for en duelig Sømand, ogsaa ved sin Kjækhed gjorde sig fortjent i Christiansund, idet han under Titel af Maanedslieutenant deltog i Forsvaret mod to engelske Krigsskibe som vovede sig ind i Havnen ad Markussundet til, «hvor de bleve ilde tilredte af Flaadebatteriet under Maanedslieutenant Bræckan», og hvis Kjækhed især fremhæves indtil de fiendtlige Skibe fandt sig foranledigede til at vende om og gaa til søs. Der faldt kun en Mand paa norsk Side medens store Mandefald paastaaes at være indtruffet ombord paa de fiendtlige Skibe. I Bladet 104 for 1808 findes en Bekjendtgjørelse angaaende store Høitideligheder i Anledning Ridderudnævnelser for en del Militaire, hvoriblandt findes en Maanedslieutenant Bræckan og 4 Underofficerer.

En skrivelse til Chr. J. Kramer fra Morten Helsing dateret Christiansund 21. Juli 1808 afskrives her som betegnende nok:

«Jeg maa med denne Post fortælle dig en ubehagelig Nyhed:

«I Søndagsmorgen Kl. 8½ slet gik Alarmtrommen at der saaes Krigsskibe der førte hollandsk Flag og Vimpel, dog forstod man nok, det var en Fiende. Kl. 12 kom det midt for Storsundet i Byen, men holdt sig midt i Fjorden. Strax skjød Holmens og Indlandets Batteri paa ham, derpaa vendte Skibet og gav glatte Lag, strøg det hollandske og heiste det engelske Flag. Derpaa gav han anden Gang Batterierne det glatte Lag, og blev ialt fra svaret med 4 Salver. Dermed var alt forbi. Tvende Gange skjød han ind i Byen Kuglerne i en Bue, saa at tæt ovenfor Walters og min Gaard fandtes en Kugle i Enget henved 29 pund som er 32 pund engelsk Vegt. Efter Kuglernes Vegt formodes Fre-

gatternes Størrelse fra 36 til 44 Kanoner, jeg talte 14 Kanonporter paa Siden foruden Skandserne da den var meget høi agterud men mindre paa Siden, ellers meget lav paa Vandet og en høi Skandsebeklædning rundt om. Adskillige mindre Kugler fandtes omkring i Byen, mange faldt ned paa Sundet. Og en Del af de mindre Kugler som han skjød opefter Bjergene — paa Skarpskytterne — gik istykker paa Bjergene; de vare af et Slags Malm, som vi have mange Stykker af, ellers var det ganske nye Kugler. Da han nu saaledes havde skjænket os sine velmente Foræringer, satte han alle Seil til og gik til søs, ved Indseilingen gav han sig god Tid, gjorde sine Bramseil fast, ligesaa alle Underseil, gik bare for Mærseil og Forseilene. Guds Beskjærmelse var saa stor, at ikke en eneste Mand fik Skade af en Kugle, heller ikke Huse. Dette kan De tro var en Sandhed. Hvad Skade Fienden fik, tror jeg ikke nogen med Vished veed i saa lang Frastand, da mange Kugler traf ham sikkerlig, og mange gik og forbi, dels er ogsaa hvad jeg kan begribe vore Kanoner for smaa til at gjøre sin Virkning førend han kom nærmere. Og de andre Batterier kunde heller ikke naa ham. I andet Fald mangler det ikke paa vore raske Folk, thi Enhver var ved frisk Mod. Jeg har altsaa oplevet at høre den Musik, — Gud give jeg aldrig maa faa høre den oftere. Her begyndte at blive Jammersang af Koner og Børn paa Gaden, men Gud være lovet det varede ikke længe, — jeg var saa glad over at jeg betids havde bortflyttet det betydeligste af mine Eiendomme samt ogsaa mine Børn».

Jacob Bræckan afgik ved Døden i Trondhjem omkring 1830.

BYFOGED SAMUEL BÆTZMANN,

født 1800, var en Søn af senere Toldbetjent Erentz Gabriel Bætzmann, død 1825, hans Kone 1823. Samuel Bætzmann var Examinat, oftere Constitueret Borgermester. I Hagerups Tid (1830—40) i dennes Svaghedstilstand næsten stedse hans Fuldmægtig. Ved Skattefoged Brocks Suspension i 1835 overtog han som Constitueret Skattefoged Embedet, men da han vægrede sig for at overtage Brocks gamle Restanceregnskab, maatte han pludselig fra træde dette Embedet hvilket ellers høist sandsynlig skulde blevet ham overdraget, idet Departementet, kjed af denne Vægning og

Korrespondanse, sendte en af sine Fungerende som Skattefoged i flere Aar.

Bætzmann udnævntes derpaa (1842) til Politimester, i 1844 til Byfoged og indtraadte i denne Periode som Direktør i Norges Bank. Han var en ualmindelig dygtig Forretningsmand og som saadan meget anset. Var stadig Medlem af Kommunestyrelsen, Formand, Ordfører, samt Storthingsmand i Aarene 1854, 57, 58. Døde paa sin Landsgaard Kuseth ved Jonsvandet 5. August 1859. Var gift med en Datter af Prop. Schive paa Vollan, Christine Fredrikke, født 1809, død 11. Marts 1877.

KJØBMAND LAURITZ TØNDER BONSACH,

etablerede sig her i Begyndelsen af dette Aarhundrede, (født 1781) som Boutikhandler i Strandgaden, gift 1810 med Benedikta Severine Fasting, født 1778, død 1844. Han døde 1813, 32 Aar gammel.

Havde 3 Døttre:

1. Caroline Nicoline Mathilde, født 1811, døde i en yngre Alder.
2. Marie Henriette Elisabeth, født 1812, ugift, død 23. November 1876.
3. Laura Benedikta Johanna, født 1814, gift 1832 med Lieut. Bratt. Anden gang med Lt. H. Olsen i Christiansand.

Vi skulde ved denne Leilighed erindre os en gammel Pebersvend, en forhenværende Kjøbmand Lorentz Stabell, der trippede om paa Gaden og var et Faktotum for Enkerne Bonsach og Dahl i Graven, hvis Forretninger han bestyrede i en lang Aarrække. Nævnes som Kjøbmand 1799, død 1849.

STADSMUSIKUS ANDREAS BERG,

født 23. Septbr. 1788, ansattes som saadan her i Byen 1815 efter Eberg. Var oprindelig Malermester ligesom Brødrene Johannes og Lars Berg.

Berg døde 8. Marts 1844 og dermed indgik Stadsmusikantbestillingen. Dette var vistnok i sin Orden, men Nedskriveren vover dristigt nok at paastaa, at saavel Orchester som Balmusik i vore Dage paa langt nær kan maale sig med hvad der i Bergs

Tid blev præsteret, og især gjælder dette Orchesteret, hvor Udførelsen af endog de simple Sager ofte har været uden Præstation og fornemmelig uden Liv og Styrelse. Man savner stedse en øvet Første Violin, og en Ouvertüre uden Styrelse af den ligner et Skib i rum Søj uden Ror. Man ruller, kjæder sig og kommer ingen Vej.

Berg gav nu og da en Koncert, men som Ikke-Obligatsspiller, indbragtes gjerne en eller anden dramatisk Farce der bragte godt Hus. I Aaret 1828 gav han, efter nogle og tyve Prøveaftener, og ved Hjælp af det dram. Selskabs Medlemmer, Stykket «Ungdom og Galskab», et temmeligt vanskeligt Syngestykke.

Stadsm. Bergs Taxt som Stadsmusikus findes afskrevet i Mus. Selskabs Protokol, dateret 5. Juli 1829, Pag. 223.

KJØBMAND RASMUS BERG,

født 1786, var i nogen Tid Handelsbetjent hos. H. Knudtzon & Co. og ansattes ved Bankens Oprettelse i 1816 til Bogholder ved Kontoret mod en Aflønning af 600 Sp. Optraadte desuagtet som Kjøbmand og var i sin Tid den mest anseede Galanterihandler i Trondhjem. Boede i nuværende Jens Pettersens Gaard i Dronningens Gade. (Dronningens Gade No. 32, 1919). Gift 1813 med en Jfr. Trübmacher, død omkring 1832. Berg selv døde 1837, 51½ Aar gammel. Deres eneste Søn, Frederik Rasmus, født 1816, var Student og døde faa Aar efter Faderen. Saavel Handelen som Gaard og Varebeholdning overtoges derpaa af hans mangeaarige Betjent, Jens Pettersen, denne drev Forretningen i samme Gaard, som han tilforhandlede sig, lige til Aaret 1866, da han ophørte.

Jens Pettersen er fra Røraas, født 1808, død 26. Marts 1904.

KJØBMAND LUDVIG MUNTE BERG,

Søn af Overtoldbetjent Berg, er født omkring 1804, var en lang Aarrække Handelsbetjent hos Johan Holck og indtraadte 1831 i Handelskompagni med denne, men Kompagniskabet ophævede sig igjen efter et Aars Forløb, 1833, hvorefter han etablerede egne Forretninger i O. Aunes nuværende Gaard i Dronningens Gade,

men forflyttede senere til en Hjørnegaard ved Torvet. Gift 1835 med en Datter af Overtoldbetjent Mosling, Lina Berg, død 1871, 57 Aar gammel. L. Berg var en saare driftig Mand der vedligeholdte sin Rastløshed lige til sin Død der indtraf 15. August 1862. Var Forligskommissær fra 1849 lige til sin Død. Blandt hans mange Børn nævnes her: Hilda, gift med en Lensmand Tønder i Inderøen. Hun døde 19. Mai 1879.

GENERALKRIGSKOMMISSAIR PAUL HANSEN BIRCH,

et Hædersnavn der endnu er os i friskt Minde. Man erindrer denne Mands rastløse, stundom vistnok stundesløse Virksomhedsliver i fast alle Retninger, hans uegennyttige Hjælpsomhed, Opofrelser hvor det gjaldt Næstens Vel og Ve. Han var ikke før ankommet hertil (1824) førend han satte ligesom nyt Liv i alle ham vedkommende og tildels uvedkommende Opgaver, oprettede en Tegnerskole, Underofficerskole, Udstillinger, nedsatte (1827) en Komitee for at erindre Brandvæsenet foruden andre Indretninger m. m. og havde fast aldrig hverken Rist eller Ro. Ogsaa udenfor sin egentlige Virksomhed laa han stedse i det, talte, virkede og skrev lange Afhandlinger om forskellige almenyttige Foranstaltninger, især vedkommende Kommunikationsvæsenet, Myres Udtapning, Velgjørenhedsselskaber o. s. v. 1824 Medlem af Videnskabernes Selskab. Her i Trondhjem havde han sit Sæde kun i 7 Aar, fra 1824 til 31, og fra denne Tid af boer han i Christiania i Egenskab af Gen. Krigskommissair.

Forøvrigt hidsættes efter Kraft: «Paul Hansen Birch er født 20. Juli 1788 paa Kræmmerbakken i Faaberg, Søn af en Landhandler Reichenwald sammesteds. Morbroderen Gen. Krigskommissair Birch tog ham og Brødrene i Sønners Sted, hvorfor de antog hans Navn. Han blev 1805 Færnik og Repetent ved det Norske Landkadetkorpset, . Blev 1806 Sec. Lieut. og Lærer ved Underofficerskolen paa Fredrikshald, deltog 1808 i Kampen ved Rigsgrænsen, 1809 Ridder af Dannebrog, Adjutant for den Kommanderende General, Prinds Christian August. 1812 og 13 ansat ved Opmaalingen, 1814 Capitain i hvilken Egenskab han gjorde Tjeneste under Feldttoget, 1815 Major og Overadjutant i Generalstaben, 1816 Ridder af Sværdordenen. Fra 1817—23 var

han ansat i Stockholm som tjenestgjørende Overadjutant for den norske Arme, blev i denne Stilling Oberstlieutenant i 1817, Oberst 1820, og Gen. Adj. 1821. 1823 Chef for T.hjemseke Inf. Brigade og Kommandant i Trondhjem (efter Sejersted), 1824 Generalmajor, førte 1825 Kommandoen over den paa Størdalshalsen samlede Øvelsesleir af svenske og norske Tropper, og blev den første Adjutant for Kongen, samt 1826 Kommandør af Sværdordenen, 1831 blev han Gen. Kr. Kommissair og forflyttedes til Christiania. Tog sin Afsked omkring Aaret 1858 og flyttede herop til Trondhjem og tilbragte endelig sin sidste Tid hos sin Søn Landhandler Birch i Selbo. Døde 25. April 1863 i T.hjem.

Efter Illu. Nyh. Blad 1860 No. 1 og 2 hidsættès: Deltog med Hæder i adskillige Fægtninger i 1808, 10. Juni forefaldt Affairen ved Præstbakke hvor hele det Knorringske Chor blev tagen til Fange og hvor den unge kjække Lieutenant Sæther truffen af en fiendtlig Kugle, segnede ved Bircks Side. Den 4. Septbr. var Birch i Affairen ved Mossekasen og den 12. ved Berby, hvor de norske kjæmpede med saadant Held at Hs. Danske Majestæt udnævnte til Dannebrogssiddere samtlige Officerer.

— — — Fuglte Carl Johan paa hans første Reise til Trondhjem 1815. Han fulgte ogsaa Kongen, da denne besøgte Hædersoldingen General Krogh i hans Bolig, og var Vidne til det gripende Optrin, som dette Møde gav Anledning til. Krogh havde, sagde han selv til Carl Johan, havt den Lykke i sin Tid at tjene under den største Feldtherre, Frederik den Store, men aldrig havde han ventet at opleve den Tid, da han skulde se under sit eget Tag nutidens største Feldtherre.. Carl Johan svarede: Herr General, En Mand som har tjent sit Land og sin Konge saa længe og saa vel som De, er altid af Kongens nærmeste Paarørende og jeg omfavner i Dem min Fætter.

Kort efter fik Birch det ærefulde Hverv at overbringe Krogh Serafimerordenen.

General Birch havde flere Sønner:

1. Peter Abildgaard, Rd. af St. O. O., Rd. af Sv. O., født 1817, Off. 1838, 1857 Oberstl. for Depotaftd. i Trondhjem. Gift 1857 med Anna Dahl, født 1811, død 1877. Han kjøbte Gaarden (Erling Skakkens Gade No. 4, 1919) efter Stiftsprovst Petersen for 10000 Sp. Død 11. October 1901.

2. Frederik Reichenwald Birch, var først Handelsbetjent hos Erich Dahls Enke. Senere Landhandler i Selbo hvor han endnu er (1877).
3. Den tredje er den os bekendte Christian Birch Reichenwald, født 1814, senere Stadsraad, v. Forfatterlexikon, Pag 70. Storthingsmand Moss og Drøbak 1848, 1854, Christiania, Hønefoss og Kongsvinger 1862 — 63 — 64 — 65 — 66.

STEEN EILERT BERNER,

født 1809, ansattes 1829 som Huslærer hos J. S. Gram, 1831 som Adjunkt ved Trondhjems Latinskole, forflyttedes derfra som Sognepræst til Sundalen, senere til Ringsager hvor han døde 29. November 1866. Gift med Ritmester Collins Datter Wivecke Wilhelmine.

En ældre Broder af Berner var

OLE CHRISTIAN BERNER,

født 1807, gift med samme Collins anden Datter, Laura Noline. Han døde 1865 som Sognepræst til Aas.

KAPITAIN HENRIKK ANDREAS BJERING,

født 7. September 1771, var ansat som Officer allerede i det forrige Aarhundrede, deltog i Udmarscherne i 1808 og 1814, sidste Gang som Capitain. Hans Bopæl var egentlig i Stod men opholdt sig i flere Mellemrum i Trondhjem. Ved Armeereduktionen i 1818 blev han ansat paa Vartpenge. I Aaret 1823 ankom han paa et Besøg til Trondhjem og tog ind i sit sædvanlige Logis hos en Calmeyer ved Raadstuen. Her blev han syg og døde 7. Septbr. samme Aar, efterladende sig 10 Børn foruden andre 7 døde, til sammen 17 Børn.

En broder af denne var P. Bjering der ligeledes deltog i Udmarchen 1808 og døde i Stod som Capitain paa Vartpenge.

Ovennævnte Calmeyer der fornemmelig var Høkkert, engang nævnt her, blev senere sindssvag, og, da han blev ført ind i

det daværende afskyelige Sindsygeasyl, den saakaldte «Tronka». blev han aldeles rasende og døde sammesteds efter faa Aars Forløb.

Forøvrigt have vi en Stiftsrevisor Calmeyer 1803. Aftræder 1812.

Andre Stiftsrevisorer anføres her:

G. Bryn, som saadan ansat indtil 1793 da han aftræder.

Øvre hans Eftfølger, død 1803.

Calmeyer fra 1803 til 1812.

Paasche fra 1812 til 1814.

FRØKEN CHRISTINE JULIANNE FREDRIKKE CHARLOTTE von BJELKE,

fød 1784. Datter af Amtmand Bjelke i Tønder Amt, har hovedsagelig været bosat i Slesvig og København, men oftere og endog som det sies, i længere Tid opholdt sig i Trondhjem. Hun eiede flere Aktier i Røraas Kobberværk. Udgav blandt andet:

1. «Til mine Venner og Bekjendte i Trondhjem samt til agtværdige Nordmænd, som føle for Undertrykte og Ret, Trondhjem 1823».
2. «Udtog af det til Stortinget i 1830 indgivne Forslag til Forandring i Lov af 1818 ang. Røraas Kobberværk som Stridende mod Eiendomsretten og Norske Grundlov, København 1830».

Denne Frøken Bjelke, hvis Forfædre havde beboet Østeraad paa Ørlandet, var af adelig Byrd og lagde saaledes an paa at spille den høie Velbyrdiges fornemme Rolle, men dette forstod ikke de norske og mente, at Borgerens Ret maatte gjælde lige saa meget som den adeliges. Vist var det at hun laa i idelige Feide, fornemmelig med Direktionen for Røraas Kobberværk, der havde meget Besvær med denne Qvinde, der oftere læser dem Texten i Bladene, og hvortil vi senere skulle komme tilbage. Men ogsaa vist var det, at denne trættekjære Qvinde var yderst vanskelig at have med at gjøre i Forretningsveien og skaffede sig af den Grund mange Uvenner. Men med alt dette er det ogsaa det Faktum, at hun vandt flere Processer som hun anlagde mot Bestyrelsen af Røraas Kobberværk og hvoraf fremgaar at hun maa have havt

Retten paa sin Side. Derfor havde denne adelige Dame ogsaa mange gode Sider, var hjælpsom mod Trængende og gavmild mod de Fattige. Saaledes see vi hende første Gang optræder i Bladet No. 55, 1823 hvor en Indsender desuden roser hendes Gavmildhed &c. &c. Se forøvrigt Opsatser 1828 No. 52, 1829 No. 68, 76. I førstnævnte beklager hun sig i en vidløftig Opsats, bittert over et udbredt Rygte, at hun nemlig skal have sladret af Skole for Hs. Majestæt Kongen, 17. Mai betræffende, hvilket hun paa det bestemteste Udentvivl med fuld Føie benægter. Denne Protest mærkelig i sit Slags, skulde formentlig være temmelig overflødig, da det skulle synes rimeligt at Frøken Bjelke ikke har eller kunde have synderlig Anledning til saadan Meddelelse, den Hs. Majestæt rimeligvis endogsaa vilde have frabet sig. Men der synes snarere at ligge en eiendommelig Forfængelighed til Grund for den lange Opsats idet hun deri øiensynlig finder Behag i, eller lægger en viss Vægt paa eller Betydning i at skildre det fortrolige Forhold hvori hun vil lade see at staa til Carl Johan. Slutningen af Anklagen lyder saaledes:

«agtede Trøndere, betænker det her anførte — — —. Naar har jeg her sagt at skade nogen? Erindrer at mine Forfædre i en lang Række af Aar have besiddet Nordmænds Agtelse og været dem, selv med Opofrelse af Formue nyttige, som ellers havde tilført mig og nær beslægtede, naar ikke en af Trondhjems, ja, Norges nyttigste Stiftelse var dermed oprettet. Ingen af mit Navn er kommen fattig til Norge og har beriget sig paa Nordmændenes Bekostning, men tør jeg sige have de bevist vor Lyst og Attraa til at gavne: derfor burde desmindre ufortjent Bagtalelse udspreddes betræffende.

Julie v. Bjelke».

For sidste Gang optræder hun i Badet No. 65 i 1840 da hun reiste tilbage til København. Ogsaa her klandrer hun Direktionen for Røraas Kobberværk.

MAJOR og VEIMESTER JOHAN MAGELSEN BRUN,

fød 1756, færdedes i sin Tid meget i Trondhjem men boede i sidste Tid og i en lang Aarrække i Indherred som Veimester. I Aaret 1821 blev han tilligemed sin Søn, Lieutenant Johan

Størn Brun, født 1792, overdragen et Veiarbeide i Værdalen, men bleve endnu i 1823 anklagede og satte under Tiltale for Sløseri med Statens Penge.

Angaaende denne Sag findes i Bladene en heftig Feide imellem Dhr. Brun og Major Ræder som Medlem af Undersøgelseskommitteén, der i Bladet No. 94, 1823 fremhæver at Entreprenørerne have anført 80 Dl. i Kjørsel pr. Vinterlæs Leer og 12 Sp. for en Favn Graasten &c. I No. 97 giver Dhr. et langt Tilsvær hvor efter man skulde tro de var ganske uskyldige. Men saa kommer atter Major Ræder med et langt Harrangue indeholdende meget slemme Oplysninger til Skade for Dhr. Brun, hvorimod disse i No. 101 atter tager til Gjenmæle mod Ræder mod hvem de udslynger de yderste Grovheder:

— — — «Hr. Ræder har tydelig vist at han har gjort Forsøg paa at imponere med Usandheder og fordreiede Sandheder. Vi ønsker, at ingen af de Forsøg paa at imponere, som denne drabelige Riddersmand gjør, maa faa samme Udfald som Don Quixottes Angreb paa Veirmøllen. — — — Vi kunne ikke være enige med Hr. Ræder i hans Paastand (om Anbringelse af Brokar &c.) og det Bevis han her i Byen har afgivet paa sin Bygningskunst ved den mærkværdig nedfaldne Brygge vil sandsynligvis fritage ham for i Fremtiden at bedømme Bygningsarbeider — — —».

I No. 63, 1824, findes en Opsats fra Lieut. Brun af følgende Indhold idet han anmelder sin Kones Død: «Den kjærlighedsfulde Pleie hun under min langvarige Sygdom ydede mig, maatte vel have svækket hende i hendes daværende Forfatning, men Sorg og Græmmelse over at see sin Ægtefælle, om hvis Uskyldighed hun var overbevist, berøves Levebrød og behandlet som en Forbryder med de mest krænkende Beskyldninger, sin Formue belagt med Seqvester, og sig med Familien om føie Tid udsat for at mangle det nødvendige, ja, maaske blive gjort husvild ved at være betagen Disposition af sin Formue — alt dette er vistnok den fornemste Aarsag til at hun i sit 26 Aar maatte forlade sin ulykkelige Mand og 3 smaa Børn».

I et senere Tilsvær af Ræder siger denne, «at den afdøde Kone ingenlunde kunde være død som en Følge af Græmmelse, men derimod af Mandens væmmelige Sygdomstilfælde og andre

private Sorger og Krænkelser» — —. Ræder slutter saaledes: «Det synes derfor at være nødvendigt, at hvis Hr. Major Brun i Fremtiden igjen skulde attraa med sine Fortællinger at ærgre Livet uforskyldt af Levende, han da ialfald vilde Lyve mindre plumt om de Døde».

I Avisen 1832, No. 6, bekjendtgjør den game Brun Udfaldet af den i Høiesteret faldne Dom, ifølge hvilken Fader og Søn var frikjendte, og mortificeres den over dem ved begge Retter ved Commissionen nedlagte Paastand af Tab af Ære, Embede, Charge &c. De aktionerede tilkjendes 1105 Sp. af Staskassen for den Dherer tilføiede Spot og Skade. Dog blev de idømte en ottendedel af Sagsomkostningerne og tilpligtede at tilsvare en Del Inventarisager. Dette søger den gjenlevende 76-aarige Major Brun at forklare og angriber fornemmelig Major Ræder, der som Medlem af den nedsatte Undersøgelseskommission (Ing. Maj. Arentz var den anden) fandt for godt at beskyldte dem for hensigtstridigt, skjødsløst, ødselt, og uredeligt Forhold, at bekjendtgjøre Suspension i de offentlige Blade til deres Skam og Vanære, af Græmmelse herover først lægger hans Søns første Kone i Graven og længere hen ogsaa Sønnen selv, — — — at jeg (Major Brun) en Række af 8 Aar lider de dybeste Krænkelser af mange slags &c. &c. — — — Major Ræder, der desuden er lagt i 100 Sp. Bøder paa Grund af sin Tremarkspaastand, og lyver endvidere i No. 8 at den første Fjerdingvei i den fladeste Del af Veistrækningen var anført at have medtaget 17304 Sp. medens det 4 Mils lange Veistykke over Fjeldet var anført at skulle koste 21820 Sp. — — —

Major Brun endte sin lange og i de sidste Aar vistnok saare forbitrede Løbebane her i Trondhjem i Februar Maaned 1835, altsaa 79 Aar gammel.

Major Brun endte sin lange og i de sidste Aar vistnok saare Aar gammel. I Nationalbladet 1821 skriver denne Brun en Afhandling ang. Skovvæsenet, tiltænkt Stortinget, men kom for sent. Den gaar ud paa at bevise, — og hans Paastand er vistnok altfor rigtig — at en stor Del af Norges Skove ødelægges ved uvorren Behandling og Mangel paa tilstrækkelig Forstvæsen &c., og især ved Skovinsekter, der samle sig i utrolig Masse som en Følge af uvorren Hugst, hvor man lader Qviste og Stumper forligge og forraadne — — —.